

CUM TE POȚI RATA CA SCRITOR

Câteva metode sigure
și
250 de cărți proaste

ALEX ȘTEFĂNESCU. Născut la 6 noiembrie 1947 la Lugoj (unde părinții săi, amândoi din nordul Moldovei, s-au aflat temporar). Școala primară și liceul – la Suceava, între 1954 și 1965. Licențiat al Facultății de Limba și Literatura Română a Universității din București, în 1970. Între 1971 și 1989 lucrează succesiv în redacțiile publicațiilor: *Tomis*, *SLAST*, *România liberă*, *Magazin*.

Din 1990 – redactor la *România literară*. În 1995 devine redactor-șef al acestei reviste (ceea ce este și în prezent). Membru al Uniunii Scriitorilor din 1977. La sfârșitul lui 1994 înființează o editură particulară, Mașina de scris, condusă de soția sa, Domnița Ștefănescu. Membru al Consiliului de Administrație al TVR în perioada 1998–2002.

Cărți: *Preludiu*, Cartea Românească, 1977 (critică literară); *Jurnal de critic*, Cartea Românească, 1980; *Tudor Arghezi interpretat de...*, Eminescu, 1981 (antologie); *Între da și nu*, Cartea Românească, 1982 (critică literară); *Dialog în bibliotecă*, Eminescu, 1984 (teorie literară); *Introducere în opera lui Nichita Stănescu*, Minerva, 1986; *Prim-plan (35 de profiluri de scriitori români contemporani)*, Eminescu, 1987; *Gheața din calorifere și gheața din whiskey (jurnal politic, 1990–1995)*, Institutul European, 1996 (Premiul Uniunii Scriitorilor); *Întâmplări*, Institutul European, 2000 (proză); *Ceva care seamănă cu literatura*, Știința, Chișinău, 2003 (critică literară; Premiul Asociației Scriitorilor din București); *Melania și ceilalți*, comedie romantică în șapte părți, Editura Publicațiilor pentru Străinătate, 2004; *Jurnal secret*, ilustrații de Ion Barbu, Corint, 2005; *Istoria literaturii române contemporane (1941–2000)*, concepția grafică: Mihaela Șchiopu, fotografiile de Ion Cucu, Mașina de scris, 2005. Premiul Uniunii Scriitorilor din România; Premiul Academiei Române; *Jurnal secret. Noi dezvăluiri*, ilustrații de Florin Ștefănescu (Linu), Corint, 2007.

Autor a peste 5 000 de articole de critică literară, publicate în presă. Autor al piesei de teatru *Melania și ceilalți* jucată la Teatrul Fantasio din Constanța în 1992 (cu titlul *Love story în lift*), în regia lui Constantin Dinischiotu, și la Teatrul de Stat din Arad în 1994, în regia lui Sabin Popescu. Autor al scenariului pentru serialul de teatru TV în 12 episoade *Căsătorie imposibilă* (în regia lui Silviu Jicman, difuzat în 2000). Realizează pentru Realitatea TV, săptămânal, timp de doi ani, 2004–2005, emisiunea *Un metru cub de cultură* (Premiul APTR pentru talk-show-uri pe 2004). Realizează pentru TVR Cultural, săptămânal, începând din 2007, emisiunea *Istoria literaturii române contemporane povestită de Alex Ștefănescu*.

Alex
ȘTEFĂNESCU
CUM
TE POTI RATA
ca scriitor

Câteva
metode sigure
și 250 de cărți
proaste

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Angela Rotaru
Corector: Iuliana Pop
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Corina Roncea, Cornel Drăghia

Tipărit la C.N.I. „Coresi“ S.A.

© HUMANITAS, 2009

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ȘTEFĂNESCU, ALEX

Cum te poți rata ca scriitor: câteva metode sigure și
250 de cărți proaste / Alex Ștefănescu. – București: Humanitas, 2009

Index

ISBN 978-973-50-2470-3

821.135.1.09

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

DESPRE CÂTEVA METODE ȘIGURE DE A RATA CA ȘCRIITOR

În ultimii ani am citit mai mult de o mie de cărți proaste. Despre patru-cinci sute dintre ele am scris în diverse reviste și am vorbit la radio. Două sute cincizeci din scurtele mele comentarii critice sunt reproduse în cartea de față.

De ce m-am angajat în această acțiune neglorioasă, dezaprobată de unii cunoscuți ai mei (care consideră că o carte proastă trebuie trecută sub tăcere)? Dintr-o plăcere perversă de a răscoli în maldărele de deșeuri ale literaturii? Din dorința de a-mi afirma superioritatea, rănind sensibilitatea unor autori lipsiți de talent? Nici vorbă de așa ceva. Am făcut-o (știu că sună demagogic – în România, în momentul de față, tot ce e frumos și cinstit sună demagogic) dintr-un sentiment al datoriei.

Asist, de mai multă vreme, la o revărsare de literatură fără valoare în spațiul public, comparabilă cu o maree neagră. Nu este vorba de excepții nefericite, ușor de ignorat, ci de un adevărat fenomen, care mărește răul de care suferă oricum în prezent literatura română: scăderea vertiginoasă a numărului de cititori ai ei.

Prin firea mea, nu pot să asist fără să reacționez în vreun fel la distrugerea a ceva important – în cazul acesta, la distrugerea prestigiului de care se bucură literatura, la noi, de aproape două sute de ani. Drept urmare, am hotărât să intervin, cu

mijloacele modeste de care dispun, identificând și examinând atent fiecare carte proastă în parte (și nu perorând împotriva fenomenului în general, ceea ce nu ar folosi nimănui, întrucât fiecare autor de maculatură ar crede că mă refer la altcineva decât la el).

Nu am nici o plăcere să pun pe cineva la zid. Și nici n-o fac. Îi stimez pe toți aceia care scriu, fie și tâmpenii, pentru faptul în sine că scriu. Că aspiră la ceva mai înalt decât viața prozaică de fiecare zi. Campania pe care o duc nu este îndreptată împotriva lor, ci împotriva cărților lor. Mi-aș dori chiar ca ei să mi se asocieze, detașându-se de ceea ce au scris și trecând de aceeași parte a baricadei ca mine, dintr-un devotament sincer față de literatură.

În sfârșit, mai există un motiv care m-a făcut să pierd atâta timp cu citirea unor scrieri ratate, un motiv care nu mai ține de simțul răspunderii, ci de o plăcere a spectacolului. Cărțile pe care le-am parcurs constituie un carnaval al prostiei omenești, al prostiei care stă ascunsă în fiecare om, prost sau inteligent, și așteaptă să se manifeste cu exuberanță. Îmi place, recunosc, să privesc acest spectacol, imprevizibil, pitoresc, și să râd orgiastic. Toată viața mi-a plăcut să râd, nu de cineva, ci cu cineva de ceva. Să râd, de data aceasta, cu cititorii și, cu puțin noroc, chiar cu autorii în cauză, de tot felul de combinații de cuvinte care seamănă cu literatura, dar nu sunt literatură.

Nu întâmplător am lăsat deoparte cărțile doar mediocre, anoste, nerelevante și le-am preferat pe cele de o stupiditate expresivă. Sunt și excepții, consemnez uneori și ceea ce este doar lipsit de relief și ușor de uitat, dar în prim-plan aduc de cele mai multe ori prostia spectaculoasă.

Intuind aceasta, marele actor Ion Caramitru mi-a propus să facă, folosind citatele din cartea mea, un spectacol de poezie proastă. Va fi, sunt convins, un spectacol de un umor nebun. Gravitatea simulată a lui Ion Caramitru plus acompaniamentul de muzician „transportat“ al extraordinarului Johnny Răducanu

vor compune un cocteil Molotov aruncat în spațiul falsei literaturi.

*

Citind ani la rând ceea ce am citit, am sesizat principalele „metode“ folosite în vremea noastră de autori pentru a scrie cărți proaste. Cred că nu este lipsit de interes să le enumăr.

Inadecvarea registrului stilistic. Poate fi identificată și în poezie, și în critica literară, dar dă rezultate mai ales în proză și în teatru. Inadecvarea constă, în cele mai multe cazuri, în utilizarea unui limbaj solemn-oficial pentru descrierea unor scene de viață intimă sau imaginarea unor discuții între îndrăgostiți:

„— Din această clipă ești soția mea! Sunt soțul tău! Conform tradiției și pentru amintirea acestei clipe, dă-mi voie să-ți introduc această verighetă pe degetul corespunzător de la mâna stângă. Eu am introdus-o deja, observi? Oferirea buchetului de flori din vază este ultimul gest care-mi este permis să-l mai fac pentru tine!“ (Constantin Buligoanea)

„Dragostea acestei nopți se curse vijelios, parcă la întrecere cu muritul clipelor sub apoteoza timpului. Un somn greu tăia peste ființele lor, și un respirat dur arăta chinul din interiorul trupurilor ostenite. Ea se trezi mai repede și plecă spre primele proceduri.“ (Marin Beșcucă)

„[Două prietene discutând în liniștea locuinței, n.n.] — Cu atât mai mult, spuse Dana, cu cât la Voroneț nu poți să nu admiri geniul anonim; încadrarea acestei bijuterii artistice în peisajul ce pare să-l fi inspirat pe artistul neîntrecut aduce elemente de valoare fundamentală ce se nasc din bogăția peisagistică a țării...

— Da, sunt nenumărate comori artistice ale omenirii – spuse Mioara; dacă n-ar exista teama că într-o zi am putea dispărea împreună cu toate, că nu ne-am vedea copiii așezați în viață, din cauza acestor arme mereu aglomerate pe planetă, am putea în fine să gustăm o viață bogată și fericită.“ (Georgeta Blendea Zamfir)

Metoda s-ar putea numi, mai plastic, „Tanța și Costel“, ca pitoreștile personaje ale lui Ion Băieșu, care, din dorința de a părea cultivate, combină neinspirat registrele stilistice.

Enunțarea emfatică a unor adevăruri banale. Funcționează în toate genurile literare, dar cu precădere în aforistică:

„Nimic nu se ia în mormânt! Goi-pușcă am venit și cam tot așa o să plecăm!“

„De ce oare, de dimineața până seara, ne-om fi zbuciumând atât?“

„În orice împrejurare, fie ea cât de adversă, trebuie să ne păstrăm voioșia.“ (Ionel Bandrabur)

„Câtă amară tristețe / cuprinde și-ascunde / «jocul» acesta / de-a viața, de-a moartea!“

„Unii sunt frumoși, alții bogați. / Există și destui norocoși, / ba mulți chiar puternici. / Ici-colo câte unul / strălucește prin spirit.“ (Dorin Almășan)

„Sistemul legislativ determină ambianța într-o societate.“

„Muzica, poezia, pictura etc. recepționate de tineri își lasă amprenta asupra formării morale a tinerilor.“ (Valer Turcu-Iorga)

„Din invidie se naște ura. / Din ură se înmulțesc, / ca un blestem, / toate relele. // Mizeria sufletului / devine astfel / mai primejdioasă / decât sărăcia materială.“ (Vasile Man)

Această metodă de producere a literaturii fără valoare s-ar mai putea numi „Amorul e un lucru foarte mare“ – cugetare scrisă într-un album de un personaj al lui G. Topîrceanu, Guță Popândău.

Practicarea obscurității. Textele care rezultă (poezie, proză, eseistică), lipsite până și de umor involuntar, nu vor fi descifrate niciodată de nimeni, dar nici nu vor trezi dorința de a fi descifrate:

„inexistența bruscă a realului nici o culoare nici un tu de convență trăirea nonsensul voluptatea luxului la antipod ci miezul ni se contractă o să explodeze anonim nici unei vânzări implozie simetrică licitației arătarea plitei scrise...“ (George Anca)

„Cufundându-ne-n plenitudine / reconstituim Principiul Logic al Noncontradicției / dintre Eu și Ego-ul dictator subtil, /

agonia *nous*-ului în Logosul inospitalier când / întâietatea nocturnului intangibil e o metafizică, / dezmeticindu-mă-n sens, desacralizez umanitatea: / contopirea Eului cu Absolutul Moale, / identificat cu undele transcendente ale Ființei Vii / pentru explorarea Abisului din EGO regenerându-l!“ (Ion Antoniu)
„Tantal morf în setea semnului. / Claviculă vis ruptă patru antic / Pana cu B. / Pășind canossa șarpe latin. / Caudin-jug flămând în Arpia.“ (Roxana Gabriela Braniște)

Abuzul de neologisme din asemenea texte creează, uneori, și un efect de stil inadecvat. Iată, ca exemplu, cum „arată“ un autoportret:

„Eludând un sunet de pe / pașiștea cuvintelor integrale, / disociind larvele încinse de infuzii radiante, copleșit / de subsumarea accentelor grave, / narcotizat de manechine celeste, / obosit de mesajele venusiene, / încerc abia acum, într-o / frazare ritualică, să-mi dirijez / anapestul“... (Mihai Munteanu)

Sau iată cum „sună“ un poem de dragoste:

„gâtul ei era prea lung / se abstrăgea pătrunsul de scuze / revivalismul marasmei pe scurt / edace iubirea serii / în coastele inconvertibile ale durerii / înghețatul periplu / sau dansul țipătului tău în iglu / dedublarea psihoimpresiei iubitei / pletele ferestrei se subsumau / în ispite / admonestare fatidică a nimbului cifru / în coastele ilustrative te intru / împrăștiere ierarhică pentru înghițitorul de pantă / cetatea de clipe devine o altă / imaginar rânduit în exorcismul ideii / expurgă tabuul deschiderii cheii“. (Florin Țupu)

O formă de obscurizare o constituie recurgerea la pretinse adevăruri ezoterice, amestec dubios de limbaj științific și limbaj religios:

„«Celula» cosmică a celor trei manvatate (Fiul, Duhul, Tatăl) este etern creatoare, și în «trecut», și în «viitor». Din «trecut», când erau, de pildă, în regnul mineral (oameni fizici), vin, au venit conștiențele serafimilor așa-zicând de azi, iar mâine (așa-zicând din nou), anume într-o altă manvatata, a doua de

acum «înainte», conștiența noastră, cea de azi, va fi și ea una de tip serafimic.“ (Ioan Buduca)

Sunt unii medici care scriu rețete ilizibile, pentru a crea impresia că dețin adevăruri inaccesibile altora și a-i intimida pe pacienți. O asemenea utilitate au și textele literare obscure.

Parada de știință. Asigură ratarea cărților de critică literară. Iat-o pe Mariana Neț comentând, într-un limbaj rebarbativ-savant, diafana poezie *Afară-i toamnă...* de M. Eminescu:

„Strofa a doua se dovedește astfel a fi un macrohiperbat, care conține tmeze și hiperbaturi puse în abis. Strofa întâi și strofa a doua manifestă unități textuale diferite. Enunțiatorul textului își afirmă «preferința» pentru «ordinea inversată» din strofa a doua, care manifestă moduri verbale ale ipoteticului.“

Sau pe Petre Isachi descriindu-și propriul său studiu critic consacrat romanului:

„Scriitura postulează o hologramă spirituală interogativă, care sub visul unității pluraliste și al refuzului exclusivismului întreține și găzduiește o negativitate infinită ce-i asigură un prezent pur și o salvează de riscul dogmatizării.“

Metoda ar putea fi numită „culegerea florilor cu excavatorul“. *Artistizarea forțată a textului.* Reprezintă o penibilă fando-seală a autorilor care cred în mod greșit că trebuie să recurgă la un un stil afectat ca să facă literatură:

„Încremenirea – surdă.

Aleargă. Simultan, din toate direcțiile. Înlăuntru, din toate direcțiile. *Afara* sorbindu-se cu cer cu tot. Cercuri largi. Vârtej. Cercuri. Vârtej.

— Ce cauți? Ce cauți?

Alegarea – crescând. Din toate direcțiile. Cercuri mici. Vârtej. Cercuri. Vârtej. Înlăuntru. Cu *afara* cu tot. Cu cer cu tot. Drumurile născându-se din alergare.“ (Ion Avram)

„[Despre Brâncuși, n.n.] Când oarecine, fieunde, fiecând, înrobit unui aprig gând, purcede la drum tăinos fără de întors, apoi,

negreșit, cu orice preț, îl vrea împlinit. Încămite luându-și cu sine fărtași de legământ, ne-nfricat, necruțător, el teamăt nu va să aibă nicidecăt că, într-o scăpărătură de zori, n-are să ajungă la căpătâi de drum izbânditor, izbăvitor și izbăvit...!“ (Liviu Câmpean)

Metoda s-ar putea numi „Uitați-vă la mine, sunt scriitor!“.

Ridicarea în slăvi, în termeni bombastici, a unui scriitor minor (neapărat în viață, ca să-și poată arăta eventual recunoștința).

Miron Blaga despre Nicolae Brânda:

„Un arheolog al sufletului... el face parte din Spița Marilor Inițiați... un exorcist care dă glas dezacordului său față de un anume univers... spirit de mare finețe intelectuală...“

Doru Timofte despre Octavian Doclin:

„Coborând în profunzimile semioticii docliniene, revedem, cu volumul în discuție, drumul parcurs de poetul hermeneut, drum al interogațiilor, al incertitudinilor centrate pe zona abisală a actului creator.“

Ion Roșioru despre Arthur Porumboiu (mai exact, despre momentul nașterii acestuia, pe care Ion Roșioru îl evocă emoționat, ca și cum ar fi fost de față):

„...pruncul dolofan de patru kilograme și jumătate n-a scos nici un țipăt, așa cum o fac majoritatea copiilor la cel dintâi contact cu viața extrauterină, ci s-a mulțumit să-i învâluie pe cei de față într-un surâs luminos, ca și ziua care-l primea în brațele ei.“

Înfrumusețarea realității. Metodă utilizată cu predilecție de prozatori și poeți. Nu este vorba, din păcate, de o capacitate de a vedea frumusețea acolo unde alții nu o văd, ci de o înfrumusețare exterioară a existenței anodine, care te face să te gândești la obiceiul fardării morților:

„Silvia ieși în uliță cu albia doldora cu rufe subsuoară, cu scăunelul pentru lăut deasupra și își desfătă câteva clipe sufletul

cu splendorile zilei ce purta veșmânt de azur, împodobit cu frunze de smarald și petale de mătase, ale căror culori, fie alb, roz, violet sau galben, străluceau ca niște briliante sub vălul sclipitor al marelui astru.“ (Stela Brie)

„Mă nasc sub curcubeul celor șapte culori, / Care-mi pune în palmă lumina purpurie, / Pe malul calm, albastru, întins ca o câmpie, / Al mării ce mă cheamă spre viața nouă-n zori. /.../ Destinul mă leagă-n lanțuri de coral. / Mă-ndepărtez pe valuri spre noul ideal.“ (Maria Marin)

„Tulpina – o rază / retezată cu ochii, / răsădită în inimă, / neîncetat izvorând. // Iar sus: / amprentele sufletelor care cred în veșnicie, / sigiliu / încoronând apoteotic / statuia unei sfinte iubiri.“ (Ioan Nistor)

Exhibarea mizeriei, fără o justificare estetică. Poate fi identificată în cărțile (proaste) de poezie, proză și teatru, nu și în cele de critică literară (deocamdată). Este greu de stabilit dacă autorii în cauză vor să-i șocheze pe cititori, pentru a se face remarcați, sau dacă nu cumva simt nevoia, de fapt, să se defuleze după ce, multă vreme, au suportat cu greu interdicția de a folosi în public cuvinte licențioase:

„ce-o să-mi facă, o să-mi belească pula“; „o să închidă din nou ușa după ea, iar eu o să mă cac pe mine, o să mă piș pe mine“; „senzația tâmpită că ai atâta căcat în tine, iar găozul e atât de mic“; „pizda mă-tii, de ce să nu plângi“; „m-ai bătut, futu-ți morții mă-tii, mi-am adus iar aminte, m-ai bătut“; „să nu primesc șuturi în cur“; „unde pizda mă-tii ești, mă doare capul“; „adu-mi calmantele, sau mai bine fute-mi una în cap cu satârul.“ (Ștefan Caraman)

Metoda, care a luat amploare prin constituirea unui fel de curent literar, „mizerabilismul“, ar putea fi numită „inscripții pe pereții toaletelor publice“.

Căutarea originalității cu orice preț, chiar și cu acela al devierii de la sensul originar al mesajului. Este ca și cum, la un concurs

de tir, cineva ar trage în afara țintei ca să nu-i imite pe concurenții dinainte:

„Când sufletul va elibera / catene saturate de dragoste, / D – 24 și D – 26 / atunci va fi nevoie / de un antidot cu catene / scurte și nesaturate / D – 14 și D – 16.“ (Elena-Daniela Sgondea)
„Iarna aleargă cu ochii goi. / Eu aud venind din urmă / frigul, / cu picioarele bandajate / în melancolie.“

„În timp ce dimineața / și-a pus pe cap / basma de rouă, / soarele a făcut ochi / și a alunecat / pe emisfera sufletelor.“

„Recit uneori, cărților, versuri. / Îmi place curiozitatea lor / Ieșită din comun, / În momentul când fac ochii / Cât cepele!“
(Beatrice-Silvia Sorescu)

Imitarea unor scriitori consacrați. Ar fi productivă numai dacă imitația s-ar dovedi superioară originalului. Aceasta nu s-a întâmplat însă până acum niciodată. În special în cărțile de poezie ale unor amatori răsună straniu, ca la o ședință de spiritism, vocile lirice ale unor mari poeți de altădată:

Mihai Eminescu (într-o carte a lui Ioan P. Popa):

„Fătălăii, cuțitarii, turnătorii și pirații / Au ajuns primari, miniștri ori câștigă licitații, / Ne vorbesc din Parlament, ne zâmbesc cu chipuri hâde, / Ne deschid în lume calea, sunt bancheri, conduc partide! // Din recent trecut obscur vin mai mulți, gașca nu-i mică, / Peste umerii mulțimii în picioare se ridică – / Cine ieri în miez de noapte spărgea ușa cu toporul / Azi dă-n presă interviuri și-l aplaudă poporul.“

Tudor Arghezi (într-o carte a lui Ștefan Pârvu):

„Înspăimântat de propria-i lumină / se lasă obosit – dar nu răpus – pe-o rână. / Disprețuise, până ieri, șederea, / odihna bună, chiar și mierea.“

Nichita Stănescu (într-o carte a lui Gabriel Otavă):

„Doamne cu piciorul ridicat, / Doamne cu pene albe și cu fulgi pe tâmple / Fluturând, vă întreb unde este oare / Floarea dum-nevoastrelor, doamne, picioare!“

SUMAR

Despre câteva metode sigure de a rata ca scriitor	5
Notă asupra ediției	17
A fi sau a nu fi original	19
Ce este și ce nu este sub ie	20
O baie de banalitate	21
Galimatias	23
Fraze obscure	24
Proză versificată	25
Vulva prehensilă	27
Naivități	28
Stilul afectat	29
Flecăreala ca filozofie	30
Filozofia și digestia	32
O sanie agățată de un camion	33
Fantazări sordide	35
Texte pentru romanțe	36
Dacă bun-gust nu e...	37
Valeții culturii	38
Cultul personalității	40
Umor pueril	41
O Românie de vis	42
Ce înseamnă SF	44
Ion Barbu <i>second hand</i>	45
Cine este autorul?	47

<i>Beauty saloon</i>	48
Un cocoșat al vremii noastre	49
Buduca <i>versus</i> Einstein	51
Cu verigheta pe degetul corespunzător...	53
Amatorism	54
Despre sinucidere	55
A face din alb negru	57
Norocul de-a avea interlocutori amabili...	58
Din dorința de a fi la modă...	59
Un roman cacofonic	60
Parodie după o parodie	62
În afara timpului	63
Lexic exotic	65
Pălăvrăgeală prin e-mail	66
Un optzecist întârziat	67
Poezia ca defulare	69
Mizantropie	69
Dezinvoltură de om greoi	71
Striptease	72
Dragoste și gramatică	73
Gângureli sibilinice	75
Ce garantează premiile literare	76
Oralități	78
În stil funcționăresc	79
Elucubrații	80
Bijuterii ieftine	81
Cartea ca ședință de spiritism	83
Întâmplări cu un blond în blugi	84
Proza fără poezie	85
O poezie plină de majuscule	87
Patriotism funambulesc	88
Despre cavitate	89
Beția de cuvinte	90
Vrute și nevrute	91
Intenții frumoase	93
O carte care îți face sete	93
Probleme de serviciu	95
<i>We are but false prophets...</i>	96
Filozoful certat de soția lui	97

Chelner cu vestă antiglonț	99
Mașina de versificat	100
Versuri scrise la comandă	101
Glorificarea mineritului	102
Versuri ușor de uitat	104
Șerbetul buzelor	105
Poncife	106
Iubita și starea ei de hipotermie	108
Bărbatul, femeia și tuberculul	109
Poezia de acțiune	111
Și microbii sunt oameni...	112
Tuturor le merge bine...	113
Bazar cultural	114
Înfricoșătorul portret al iubitei	116
Proză lacrimogenă	116
Moda <i>haiku</i> -ului	117
Nici știință, nici poezie	119
Ca în povestea cu Tanța și Costel...	120
Sticlă și diamant	122
Ce nu spune omul la nervi!	123
Lipsa de spirit critic	124
Poetul și conștiința comunistă a maselor	126
Stilul licențios-sclifosit	127
Despre necomunicare	129
O problemă de selecție	130
„Doamne, grea meserie e scrisul!“	132
O tristă justețe	133
Pluralități deconectante și schimburi paramforiale	134
Descoperiri tardive	136
Gastrita lui Emil Cioran	137
Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte...	138
Exagerare	140
Epigrame la care râde doar autorul	142
Reclamă mincinoasă	143
Fantezie de dragul fanteziei	144
Mania comparației	145
Ornamentare excesivă	146
Poezie cu înlocuitori	148
Poeți și prefațatori	149

Surplusul de personaje	150
Cuvintele care se cațără pe pereți...	151
Mantia albă a lui Heliade	152
Cuvinte frumoase...	154
Stilul prețios în poezie	155
Rică Venturiano, filozof	156
De la epigramă la rondel	158
Fantezie ieftină	159
O părere extrem de proastă despre bărbați...	160
Poezia cu feromoni	162
Un Vezuviu al poeziei românești	163
Paradă de terminologie	165
Cum se cucerește o femeie	167
Roman versificat	168
Poezie și sarmale	169
De neînțeles	171
Hărțuirea poetică a cititorului	172
Toate poalele sus!	173
Liftiera fatală	174
O metodă de a-l plictisi pe spectator	175
Lucăcel merge mai departe	176
Frumusețea obligatorie	178
Un discipol al lui Bodhidharma	179
Banalități	180
Cum te poți face auzit	182
Simularea emoției	183
Poezie horror	184
Dulcegării	186
O rimă la „iubire“	187
Scurt și necuprinzător	188
Revelațiile târzii ale lui Corneliu Mănescu	190
Satisfacții și insatisfacții	191
Sinceritatea unui român din Dublin	193
Limba de lemn a eseurilor	194
Ce bine e să fii fluture!	195
Nota 4	197
Corectitudinea estetică	198
Un critic cu umor (involuntar)	200
Solemnitate inadecvată	201

Dictatura rimei	202
Fără spirit critic	204
Neologismele fac încă o victimă	205
Însemnări fără însemnătate	206
Vervă îndrăcită	208
Femei care nu cedează ușor... ..	209
Limba de lemn a poeziei	210
Vesel și fără griji... ..	212
Poeme horror	213
O profesoară în colosala dinamică a Cosmosului	214
Stilul declamativ	216
Este bine să fie bine... ..	217
A culege flori cu excavatorul	218
Ca la poliție	220
Sugestie ignorată	221
Limba de lemn a interviurilor	222
Frumusețe și înfrumusețare	224
Proslăvirea scriitorilor	225
Moment de neuitat	226
Și poeții spun lucruri trăsnite	228
Cultura ca odaliscă	229
O conștiință poetică virginală	230
Reflecții naive	232
Prețiozitate	233
Umor forțat	234
Identitate împrumutată	236
Avem și noi un Kant al nostru	237
Optimismul unei edituri	239
Un mach-ist surâzător	241
Sub influența lui Arghezi	242
Minuțios și plicticos	243
Poetul și sfinții	245
Discriminare	246
Anca Pedvis despre Anca Pedvis	247
Situații imposibile	248
Întâlnire „destinală“	250
Gabriel Pleșea lovește din nou	251
Teribilism	253
Tagore, Rilke și Popa	254

Ca în secolul XIX	255
Simplu și simplist	257
Trecea fanfara militară... ..	258
Ca pe vremea lui Ion Heliade-Rădulescu	259
Prolixitate	261
Filozofie în versuri	262
Mult zgomot pentru (aproape) nimic	263
Sentimentul pârscovean al ființei	265
Încercare de a atrage atenția	266
Poeta care se pisicește	267
Poezii fără poezie	268
A complica inutil	270
Originalitate cu orice preț	271
Suferință în stare brută	272
Nimic, nimic, nimic	274
Mărturisiri riscante	275
Metafizică de poșetă	276
Literatura și transportul feroviar	278
Holul primăriei din Călărași	279
Mașina de uniformizat scriitorii	280
Zece secunde de fericire	282
Un specialist în gloriificări	283
Cu mâna în ghips... ..	285
Jocul de-a poezia	286
Eminescu – personaj de roman polițist	287
Un autor care face cu ochiul	288
Eminescu în truisme	290
Simularea naivității	291
Texte care trebuie uitate	292
Ce face un poet cu talentul lui	293
Imagistică hazardată	295
Încă nu și totuși da	296
Un fals monument	297
Un amator despre alt amator	298
Botul nu rumegă!	300
Sentimentalism de romanță	301
Superficialitate voioasă	302
Colaborarea cu Dumnezeu	304
Tot felul de întâmplări	305

Asamblări himerice inflamate...	306
Rebus în loc de poezie	308
Articole de ziar versificate	309
Discursuri funebre	310
Probleme de producție	312
Epigrame fără umor	313
Scriitori și veleitari	314
Defulări turbulente	316
Libarca pe valuri	317
Noroiul greu al prozei	319
Un Nichita Stănescu de nerecunoscut	320
Abuz de interpretare	321
Aculin Tănase și William Shakespeare	323
Voinică și sururile lui	324
Scurt și necuprinzător	326
Opera docliniană și critica timoftiană	328
Amorul e un lucru foarte mare...	329
Colecționarul de banalități	330
Samson Bodnărescu sau Veronica Micle?	331
Agitație inutilă	333
Critica duioasă	334
Sub o grindină de neologisme	336
Fraze abracadabrante	338
Ion Creangă <i>second hand</i>	339
Iarba este verde	340
Inutilitatea parabilei	342
Eminescu II	343
Înghițirea unui tub de cauciuc	344
<i>Sancta simplicitas</i>	346
Cu degetul la tâmplă	347
Indescifrabil	348
Cugetări de album	350
Cuvinte mari	351
Deontologie sexuală	352
Indice de nume	355